

Andrzej Koperski

Przemyśl, ul. Rycerska

Informator Archeologiczny : badania 11, 190-191

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PLESZEW
woj.kaliskie
Stanowisko I

patrz
okres lateński

POMIANOWO, gm.Białogard
woj.kozałubińskie
Stanowisko 5

patrz
okres wpływów rzymskich

POZNAŃ - Stare Miasto
Wzgórze św.Wojciecha

patrz
późne średniowiecze

PRZEMYŚL
ul. Rycerska

Muzeum Okręgowe
w Przemyślu

Badania prowadził mgr Andrzej Koperski. Finansował WKZ w Przemyślu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko "staromadziarskie" z I wieku, ślady osad z okresu halstackiego oraz późnego okresu wpływów rzymskich.

Badania prowadzono w rejonie odkrytego w 1976 roku grobu 1, odcinając kolejne groby szkieletowe w ilości pięciu. Stanowią one osadę "staromadziarskiego" cmentarzyska jedynego, poznanego na ziemiach polskich. Ponadto stwierdzono występowanie obiektów które są pozostałością osad prehistorycznych.

Stanowisko położone jest na wyraźnie uformowanym cyplu lewej, wysokiej terasy Senu, dominującej nad szeroką doliną nalicową, po przeciwległej stronie wczesnośredniowiecznego grodu przemyskiego.

Odkryte groby wydają się być ułożone w cztery regularne rzędy usytuowane na linii północ - południe. Jasy grobowe posiadały kształty prostokątne o zaokrąglonych krawędziach. Być może w partiach przydamy były wyłożone drewnem. Sięgały średnio do głębokości około 90 cm i były wtopione w całość. Nie stwierdzono śladów nasypów kurhanowych. Zmarłych układano na wznak, z wyprostowanymi kończynami, według osi wschód - zachód, głową ku zachodowi. W grobach oprócz szkieletów ludzkich złożone były kości zwierząt, żebra-grob 2, kości ramienne-grob 3. Na szczególną uwagę zasługuje grob 6, w którym po lewej stronie, równoległe do szkieletu zwierzęcego ułożone były przednie kończyny konia, następnie ocasek oraz tylne kończyny konia.

Wstępnie określono, że na 5 odkrytych pochówków 2 były męskie /grob 5,6/, 2 żeńskie /grob 2,3/ i jeden dziecięcy /grob 4/.

W jamach grobowych znaleziono ozdoby: srebrne kolczyki, nakładki z brązu - /grob 2/, srebrne brzośletki, guzik z brązu, szklane paciorki - /grob 3/, brązowe sprząski i kłosa pa-

sów oraz bogato zdobione romboidalne okucie sakwy - /grób 6/, broń - żelazny czekan, groty strzał i okucia tułu - /grób 6/; części rzędu końskiego: żelazne wędzidło, strzemiona, sprzączki /grób 6/; narzędzia żelazny nóż, topór, kamienna ośełka - /grób 5/, żelazne krzesiwo ze skałką, szydło i diutko - /grób 6/; naczynia gliniane - /grób 2,4/. Wyjątkowo bogate i różnorodne jest wyposażenie grobu 6.

Typ pochówków głównie z koniem i ich wyposażenie znajdują analogie szczególnie w północno - wschodniej części Węgier, w dorzeczu Cisy. Pozwala to wiązać przemyskie groby z kręgiem kultury "staromadziarskiej" i datować je na X wiek.

Być może z cmentarzyskiem należy łączyć obiekt 1/77 o charakterze owalnej jamy, zawierający czaszkę konia, ułamki naczyń wczesnośredniowiecznych oraz znajdujące się na wtórnym złożu ułamki naczyń prahistorycznych. Trudno o sprecyzowanie funkcji tego obiektu.

Rozpoznano również 3 jamy z osad prahistorycznych. Dwie zawierały sporą ilość ułamków naczyń grupy tarnobrzeskiej z okresu halztackiego. W trzeciej znaleziono fragmenty naczyń z późnego okresu wpływów rzymskich.

Ze względu na unikalny charakter cmentarzyska, konieczne jest kontynuowanie badań w 1978 roku.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum Okręgowym w Przemyślu.

PRZEMYŚL - Zamek

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno -
Konserwatorska
Oddział w Rzeszowie

Badania prowadził mgr Krzysztof Szuwarowski. Finansowała Wojewódzka Dyrekcja Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Przemyślu; Dziesiąty i jedenasty sezon badań. Gród wczesnośredniowieczny, zamek średniowieczny i nowożytny /X-XIX w./.

Badania wykopaliskowe - o powierzchni zwiększonej do 450 m² - koncentrowały się szczególnie w trzech rejonach.

1. Sala widowiskowa Fredreum

Eksploracją objęto głównie warstwy wczesnośredniowieczne, których miąższość wynosi ponad 2 m. Stwierdzono, że we wczesnym średniowieczu istniało tu potężne obniżenie w kształcie leja, ze ścianami uformowanymi schodkowo. Warstwy niwelacyjne i osadnicze zalegające we wnętrzu tego dołu wykazują dość długi, być może 400 lat trwający okres jego użytkowania, zakończony najprawdopodobniej w XVI wieku.